

ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทาง
พระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1

An Analytical Study of Learning and Teaching Management of Moral
Teaching Monks According to Buddhism Way in Primary Schools
Under Kamphaengphet Primary Educational Service Area Office 1

พระวิเวก ปญญาวิเวโก (นามรุ่งโรจน์)¹
Phra Viwake Panyaviwago (Namrungroj)
สามารถ สุขุประการ² และศิริโรจน์ นามเสนา³
Sarmart Sukhuprakarn and Sirirot Namsena

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา ปัจจุบันการศึกษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นพระสอนศีลธรรมจะต้องคิดและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยที่จะมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญเพราะฉะนั้นการนำหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนามาสนับสนุนการเรียนรู้การพัฒนาการสอนตั้งแต่การออกแบบการสอนแนวพุทธศาสนาตามหัวข้อธรรมที่ได้วางแผนไว้ ตลอดจนนำไปพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดทดลองนำไปใช้ปฏิบัติเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำสัมภาษณ์พระไตรปิฎกและอรรถกถา ผลการศึกษาพบว่า พระที่สอนศีลธรรมควรเปลี่ยนมุมมองในการจัดการเรียนการสอนใหม่ต้องเน้นให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็นและนำหลักธรรมมาใช้ในการ

¹ คณะสงฆ์จังหวัดกำแพงเพชร; Kamphaeng Phet Provincial Office of Buddhism

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University Corresponding author, e-mail: viwake1257@gmail.com, Tel.0908042258

ดำเนินชีวิตโดยใช้กระบวนการทางปัญญาควรปรับตัวให้เป็นกัลยาณมิตรที่ดีให้อยู่ในใจของเด็กเรียนรู้ร่วมกันกับเด็ก ๆ และใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมที่ดีของเด็กพัฒนาจิตใจของเด็กและเสริมสร้างปัญญาให้กับเด็ก นอกจากนี้ควรสร้างสื่อการสอนและใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยเพื่อให้เด็ก ๆ เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข แบบเก่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเน้นให้เด็กท่องจำเพื่อสอบให้ได้คะแนนดี ๆ ไม่ได้เน้นให้รู้จักการคิด การคิดวิเคราะห์และจินตนาการจะทำให้โลกเกิดสิ่งใหม่ ๆ และเสริมสร้างสังคมของนักเรียนตามแนวทางการปรับพฤติกรรมทางปัญญาให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, พระสอนศีลธรรม, ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of the research were: to study the learning and teaching management of the moral teaching monks according to Buddhist way in Primary schools under Kamphaengphet Primary Educational Service Area Office 1, and to propose the guidelines for developing the learning and teaching management of the moral teaching monks according to Buddhist way. Since the education in Thailand changed extremely, the moral teaching monks had to think and develop the system of the outcome - based learning and the student - centered learning. Therefore, the moral teaching monks should apply the Buddha-Dhamma principles for supporting the learning and the teaching development since the Buddhist teaching design to the improvement. The research was the Qualitative Research with the interview from the key informants and analyzing the data from the Tipitaka and the commentary. The research results were found that the moral teaching monks should change the perspectives in the new learning and teaching management, focus on the students in the critical thinking, and apply the Buddhist principles for the living with the cognitive process. Moreover, the moral teaching monks should adapt themselves for being the good friend in the students' hearts, learn together with the students, apply the learning and the teaching style for the development of their behaviors and minds, and strengthen their intelligence. Besides, the moral teaching monks should create the teaching media and apply the teaching media

various and modern for the learning of the students, focus on the students in the critical thinking and the imagination for the new things, and strengthen the society of the students in the concept of the cognitive behavior modification for the happy life of the students.

Keywords: Learning and Teaching Management, Moral Teaching Monks Buddhist Way

บทนำ

ความเป็นมาของพระสอนศีลธรรมจากสภาพวิถีชีวิตของผู้ในสังคมไทยที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคมเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิตค่านิยมและภูมิคุ้มกันทางสังคมลดจนก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมคือละเลยในคุณธรรมศีลธรรมจริยธรรมซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กเยาวชนนักเรียนนักศึกษาให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทางไม่พึงประสงค์เช่น ขาดระเบียบวินัยเกี่ยวข้องยาเสพติดทะเลาะวิวาทมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและขาดวินัยในการดำเนินชีวิตดังนั้นจึงจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการปลูกฝังกล่อมเกลียดด้วยหลักธรรมทางศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตให้มีส่วนนึกผิดชอบชั่วดีมีสติพิจารณาไตร่ตรองจิตใจใฝ่ดีและมีพลังใจที่เข้มแข็ง

โดยนัยนี้โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจึงถือกำเนิดขึ้นและเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 โดยข้อตกลงความร่วมมือ(MOU)ระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมกับกระทรวงศึกษาธิการในการสนับสนุนให้พระภิกษุสงฆ์เข้าไปสอนในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาซึ่งที่ระยะแรกรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้กรมการศาสนากระทรวง-วัฒนธรรมจำนวน 10,000.000 บาทเพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายถวายพระที่เข้าไปสอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำนวน 800 รูปโดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มคือ 1) เพื่อจัดพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านปริยัติและปฏิบัติเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา 2) เพื่อให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและ 3) เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้คุณธรรมสามารถนำความรู้และคุณธรรมไปบูรณาการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา วิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 มีพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับการนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม เพื่อให้ นักเรียนมีวินัยในการดำเนินชีวิต ปฏิบัติกลุ่มเกลียดด้วยหลักธรรมทางศาสนาเพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันชีวิตให้มีสำนึกผิดชอบชั่วดีมีสติพิจารณาปัจจัยจิตมีจิตใจดีและมีพลังใจที่เข้มแข็ง สมควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เผยแพร่พระพุทธศาสนาและเกิด ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับยุคปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทาง พระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตาม แนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการ สัมภาษณ์บุคคลในประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยมีขอบเขต การศึกษาดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาโดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการ สอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1 และโรงเรียนที่มีพระสอนศีลธรรมตามแนวทาง พระพุทธศาสนาเข้าไปสอนศีลธรรมในโรงเรียน(จำนวน10รูป-คน)

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1

สรุปผลการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนามีปัญหาเกิดจากการให้น้ำหนักความศรัทธาในตัวบุคคลมากกว่าหลักธรรมพระสอนศีลธรรมขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพราะพระสอนศีลธรรม สอนโดยขาดทักษะและเทคนิคการสอนที่เข้าถึงความสนใจของผู้เรียน การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตที่แท้จริง จึงไม่สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจได้โดยที่การเรียนการสอนส่วนใหญ่มักจะให้นักเรียนท่องจำมากกว่าที่จะสอนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยหลักเหตุและผล(โยนิโส-มนสิการ)ควรต้องสร้างนักเรียนให้เป็นนักคิด นักสร้างสรรค์นักวิเคราะห์ที่มีความสุขจากการกระทำ จากการเรียนรู้ธรรมะเพื่อนำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่ติงามของผู้เรียน ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมและประเทศชาติ

ด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ควรมีกระบวนการฝึกครูผู้สอนให้สามารถใช้สื่อใกล้ตัวมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาพระพุทธศาสนาได้อย่างเต็มสมรรถนะ ควรจัดทำฐานข้อมูลสื่อที่สามารถนำไปใช้ได้จริง พร้อมทั้งมีตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนที่สามารถเป็น Best Practice ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ สื่อประเภทสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะหนังสือเรียนพระพุทธศาสนาควรมีการปรับปรุงให้มีความกระชับ เนื้อหาไม่ควรอัดแน่นจนเกินไปโดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น และบูรณาการสื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ในด้านการวัดและประเมินผลในวิชาพระพุทธศาสนา ไม่ควรตัดเกรด เนื่องจากเป็นวิชาชีวิตที่ควรใช้รูปแบบการประเมินเชิงพัฒนาการในการเรียนรู้และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความดีงามในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น มีเมตตา มีความสามัคคี มีจิตอาสา มีขันติมีความเสียสละประโยชน์ตนเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม ความอ่อนน้อมถ่อมตน รวมไปถึงความมีสัมมาคารวะ มีมารยาทดีงาม ฯลฯ

เสนอแนะอื่นๆ พบว่า ไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบ่อยๆ อันเป็นการสร้างภาระให้กับครูผู้สอนที่ต้องมาจัดทำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และทำรายงานการสอนเป็นเอกสาร ซึ่งควรเป็นเวลาของการเตรียมกิจกรรมในการสอนที่มีประสิทธิภาพมากกว่า นอกจากนี้ ควรสนับสนุนงบประมาณในการผลิตครูผู้สอนพระพุทธศาสนา และครูพระสอนศีลธรรม รวมทั้งการพัฒนาครูผู้สอนและครูพระสอนศีลธรรมให้มีประสิทธิภาพในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

อยากเห็นเด็กมีเบญจศีล เบญจธรรม คือมีความเมตตากรุณา ไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น อยากเห็นเด็กมีความสุขจิต เคารพในตนเองและผู้อื่น มีสัจจะ และมีสติ ซึ่ง

เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ใช้หลักธรรมมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมดังนั้นพระสอนศีลธรรมจึงควรตระหนักในข้อนี้ โดยการดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ให้สมกับการเป็นพระสอนศีลธรรม ที่เพียบพร้อมทั้งปริยัติและปฏิบัติ มีจริยวัตรอันงดงามสมกับการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ

มีการตั้งเป้าหมาย

ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดมั่นค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะเป็นผู้เรียนที่มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้

มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต

มีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่างๆ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

มีทักษะชีวิต บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เสริมสร้างทักษะทางปัญญา

เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ใช้ชีวิตอย่างมีสติ เป็นแสงสว่างให้ตนเองและโลกต่อไป ในฐานะผู้เป็น

เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยความประเสริฐที่ถูกต้อง จิตใจที่ดีงาม และปัญญาที่เฉียบแหลมในการดำเนินชีวิตอย่างสงบเย็นและเป็นประโยชน์

ด้านกระบวนการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา

ควรจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในรูปของการปฏิบัติ Active Learning เป็นสอนให้เด็กเรียนรู้ถึงคุณค่าแท้จริงของพระพุทธศาสนา

ควรมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน สนุกสนาน ให้เด็กๆ ได้ใช้กระบวนการคิดระดับสูง โดยเฉพาะการคิดตามหลักโยนิโสมนสิการที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมในการละอายชั่วกลัวบาป เป็นผู้ที่มีผู้มีเบญจศีล เบญจธรรม ในตน อารมณ์ความเป็นคนไทยที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ ตามเป้าหมายของมาตรฐานของชาติที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์วิโรจน์วรมงคล (ใจชื่อสมบูรณ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“สภาพปัญหาด้านการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต2.”ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต๒พบว่าด้านเนื้อหาและหลักสูตรคือขาดความรู้ในการเขียนแผนการจัดการการเรียนรู้ด้านการผลิตและการการใช้สื่อคือไม่มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อประกอบการสอนด้านการดำเนินการสอนคือไม่มีครูช่วยควบคุมชั้นเรียนทำให้ควบคุมนักเรียนได้ไม่ดีและด้านการวัดผลประเมินผลคือไม่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง

สรุปว่า:จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคเช่นปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาใน5ด้านคือ:

1.ด้านตัวครูผู้สอนต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่พระสอนศีลธรรมเชิงวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำในด้านทักษะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้พระสอนศีลธรรม

2.ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนครูและพระสงฆ์ต้องแลกเปลี่ยนเทคนิคการเรียนการสอนซึ่งกันและกันร่วมกันพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

3.ด้านเนื้อหาและหลักสูตรต้องพัฒนาพระครูสอนศีลธรรมให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาการศึกษาการศาสนาแห่งศีลธรรมที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาการศึกษาปรัชญาการศาสนาแห่งชาติจุดมุ่งหมายการศึกษาและนโยบายการศึกษาชาติหลักการการออกแบบหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการเพิ่มความสามารถของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาที่ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการถ่ายทอดความรู้การอบรมความรู้การสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนให้นักเรียนมีฉันทะคือการยินดีเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

5.ด้านการวัดและประเมินผลเพิ่มความสามารถของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาในด้านความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการออกแบบคำถามการเลือกเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลความรู้ให้นักเรียนในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาที่จัดอยู่ในปัจจุบันเป็นการศึกษาแบบแยกส่วนไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมอีกทั้งการศึกษาขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกับด้านศาสนา (พระพุทธศาสนา) ศิลปะและวัฒนธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาอ่อนด้อยทางคุณภาพและจริยธรรมและขาดความภูมิใจในศิลปะและภูมิปัญญาไทยซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่และความมั่นคงสภาพของชาติไทย

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการจนบั่นทอนคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการประเมินผลและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่หลากหลาย เน้นการวัดผลจากคะแนนสอบเท่านั้น คัดแต่คนเรียนเก่ง จนอาจจะเลยศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทำให้องค์ความรู้ท้องถิ่นและความสามารถของนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้งเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมค่อยๆ สูญหายไป

2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เด็กๆ ต่างก็ชอบการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม ร่วมกับเพื่อนๆ ซึ่งถือเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ผลลัพธ์สูง นักเรียนจะได้เรียนรู้สะสมเต็มศึกษาด้วยความสนุกและสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะในการคิดวิเคราะห์ การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน และการสื่อสารใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยการให้ผู้เรียนในกลุ่มเก่งที่สามารถเข้าใจและแก้โจทย์ปัญหาที่กำหนดได้ อธิบายผู้เรียนคนอื่นซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนมีความเข้าใจและสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ในระยะเวลาจำกัด นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเป็นสุขสนุกกับการทำงานซึ่งเกิดจากความคุ้นเคยกัน ไว้วางใจกัน มีมิตรสัมพันธ์กัน และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้เรียนในด้านความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๔.
- ทีศนา แคมมณี. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
- ธีรวัธ บำเพ็ญบุญบารมี. หลักการเผยแผ่พุทธธรรม ศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกาตลอดจนคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิเบญจมนิกาย. ๒๕๕๐.
- ฝ่ายวิชาการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕. แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์. บจก.สนพ, ๒๕๓๑.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). แนวคิดการศึกษาแนวพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น. ๒๕๔๓.